

Wilt u reageren?
Heeft u een voorstel voor **Opinie**?
Mail dan naar opinie@tijd.be

Ook met een hogere btw dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten.

GERT PEERSMAN

Willen we een relancemaatregel met alleen maar voordelen? Wel, dat de regering de werkgeversbijdragen op lonen drastisch verlaagt en de btw verhoogt.

De regering is koortsachtig op zoek naar maatregelen die de concurrentiekracht van de bedrijven verbeteren zonder de koopkracht van werknemers aan te tasten en die tegelijkertijd niet wegen op de begroting. Hoe onrealistisch het ook klinkt, toch is het mogelijk. Maar dan moet het belastingsysteem wel fundamenteel worden herzien.

De regering kan de vooropgestelde doelstellingen immers tegelijk realiseren door de werkgeversbijdragen op lonen drastisch te verlagen en te vervangen door een btw-verhoging. Voor iets dat momenteel 100 euro kost, betekent dit een verlaging van de arbeidskosten met bijvoorbeeld 10 euro, gecompenseerd met een verhoging van de btw met 10 euro. Wat zijn de gevolgen van deze maatregel?

1. Door de compensatie van beide belastingen blijft de prijs die de consument moet betalen exact dezelfde, 100 euro in het voorbeeld. De impact op de koopkracht is dus neutraal.

2. Ondanks het neutrale effect op de binnenlandse prijzen verbetert de maatregel toch de competitiviteit van de ondernemingen. De reden hiervoor is dat de btw uiteindelijk betaald wordt in het land van consumptie. Voor de export is dit dus de ongewijzigde buitenlandse btw. In het voorbeeld betekent dit dat onze ondernemingen door de lastenverlaging op arbeid 10 euro goedkoper kunnen exporteren. Aan de andere kant maakt de hogere Belgische btw de import uit het buitenland relatief duurder, waardoor er zal overgeschakeld worden naar eigen producten. Kortom, de verschuiving van belastingen resulteert in een boost van export en economische groei.

3. Het drastisch verlagen van de werkgeversbijdragen doet de arbeidskosten voor ondernemingen gevoelig dalen. Het ligt voor de hand dat dit, samen met de competitiviteitsverbetering, een gunstig effect heeft op de werkgelegenheid. Wanneer werknemers relatief goedkoper worden, zullen ze immers meer worden ingeschakeld in het productieproces.

4. Ook de overheid profiteert van de maatregel. De verschuiving in belastingen op zich is neutraal voor de begroting. De toename van de werkgelegenheid en de verbetering van de competitiviteit zal echter een gunstig effect hebben. De ingreep in het belastingsysteem helpt bijgevolg ook om de overheidsfinanciën structureel te saneren.

Milieu en kapitaal

Alternatieven voor de btw-verhoging zijn milieu- en kapitaalbelastingen. Beide types zijn interessant, maar kunnen voor de overheid nooit het volume aan inkomensverlies door de lastenverlaging op arbeid compenseren. De reden is eenvoudig. Een significante verhoging van belastingen op goederen die het milieu vervuilen zal tot substi-

tutie leiden naar goederen met een lagere milieubelasting. Dat is gunstig voor het milieu, maar het levert niet noodzakelijk extra inkomsten op voor de overheid.

Hetzelfde geldt voor kapitaalbelastingen. Die kunnen misschien wel verhoogd worden, maar als ze te hoog worden, verhuist het kapitaal naar het buitenland, met ongunstige gevolgen voor de begroting.

Los van het feit dat de voorgestelde btw-maatregel neutraal is voor de prijs die consumenten betalen, rust er onterecht een té groot stigma op de btw. Een populair argument tegen btw als belastinginstrument is dat belastingen progressief moeten zijn. De sterkste schouders moeten met andere woorden de zwaarste lasten dragen. Voor de btw zou dit volgens sommigen niet het geval zijn. Btw zou regressief zijn. Aangezien de laagste inkomens een groter deel van hun inkomen zouden consumeren (enkel consumptie is onderworpen aan btw), zouden ze relatief meer belastingen betalen dan hoge inkomens, omdat die laatste groep een groter deel van zijn inkomen spaart.

Dat is echter een misverstand. Btw is evengoed een belasting op sparen. Sparen is immers uitgestelde consumptie. Anders heeft het geen nut. Vroeg of laat moet het spaargeld in een of andere vorm geconsumeerd worden, waardoor je de belasting afdraagt aan de overheid. Als je de btw bijvoorbeeld met 1 procent verhoogt, vermindert dat in feite de koopkracht van het gespaard vermogen met 1 procent. Op die manier is de btw een subtiele vorm van kapitaalbelasting. Hetzelfde geldt trouwens voor ondernemerswinsten. De koopkracht van een bepaalde hoeveelheid winst wordt evengoed met 1 procent afgeroomd.

Btw is dus in het slechtste geval lineair, maar zeker geen regressieve belasting. Integendeel, btw is in de praktijk zelfs progressief. Voor basisproducten en geleverde diensten met een sociaal karakter, zoals levensnoodzakelijke producten, is er in een lager btw-tarief voorzien (momenteel 6 procent). Deze goederen hebben een groter aandeel in de totale consumptie van de lage inkomens.

Vergrijzing

Hoge inkomens consumeren dan weer relatief meer goederen met een hogere btw (momenteel 12 en 21 procent), waardoor de sterkste schouders ook effectief de zwaarste lasten dragen. Dergelijke progressiviteit zou men bij een hervorming eventueel nog verder kunnen opdrijven.

Een fundamentele verschuiving van belastingen op arbeid naar btw is dus in geen geval een asociale maatregel. Het zou zelfs interessant zijn in de context van de vergrijzingsproblematiek. Het is een publiek geheim dat vooral de jongeren zullen moeten opdraaien voor de vergrijzingskosten. Een verschuiving van belastingen op arbeid (jongeren) naar btw (ook ouderen) doet de ouderen meebetalen. Doen dus.

Gert Peersman
Hoogleraar economie Universiteit Gent.

Een btw-verhoging is geen asociale maatregel.

De opinie van Zak

Opinie

COLUMN
MARC
DE VOS

Nefaste boemerang

De eurocrisis is terug van nooit weg geweest. Ik kan er alleen maar bij zuchten. Hadden we de Griekse schuld herschikt toen dat alleen nog maar noodzakelijk en nog niet onvermijdelijk was, dan had de wereld er anders uit gezien. Ondertussen is de Griekse kanker uitgezaaid. De ECB heeft met meer dan 1.000 miljard goedkoop geld een dosis chemo toegediend die jaren zou meegaan: genoeg om de kanker te vernietigen en de patiënt in revalidatie te krijgen.

Niet dus. Spanje en ook Italië zijn alweer het mikpunt van de markten. Als bij hen de kanker doorbreekt, gaat de euro richting palliatieve zorgen. De Olijfzone van Euroland zit onderhand in een regelrechte depressie, met een economie in acute krimp en hallucinante werkloosheidspercentages, die bij jongeren 50 procent bereiken.

Depressie is politieke zelfmoord. Geen enkele bevolking zal een georganiseerde verarming willen ondergaan als er haar geen uitzicht op nieuwe welvaart wordt geboden.

Kijk naar de zotternijen bij de Franse presidentsverkiezingen. Een toxische mix van economisch nationalisme, arbitraire staatsinterventie en belastingverhogingen zonder hervormingen doordeseemt de programma's van beide grote kampen. Extreem-links roert zoals altijd de trom van de klassenstrijd en het anti-kapitalisme; alleen vindt het deze keer nog gehoor ook.

En dan is er Griekenland, waar kiezers op 6 mei naar de stembus gaan met radicale, anti-establishmentpartijen als de ge-

doodverfde overwinnaars. Niet alleen de toekomst van de euro of van de Europese Unie wordt in de waagschaal gesteld. Zelfs de consensus over een sociaal-gecorrigeerde markteconomie, die na de Tweede Wereldoorlog overal in Europa is uitgebouwd, komt op de helling te staan.

Ik heb besparingen en schuldafbouw

Markeer uw agenda voor 6 mei en hou uw hart vast.

altijd noodzakelijk en rechtvaardig gevonden: we hebben collectief boven onze stand geleefd en mogen de rekening niet langer naar de kinderen doorschuiven. Maar besparen sluit niet uit dat er ook verstandig in groei wordt geïnvesteerd.

De geschiedenis leert ons waar uitzichtloze depressie in eindigt. We zijn vooralsnog bezig een herhaling van de geschiedenis te organiseren. Maar het is niet te laat om de spiraal te stoppen. Daarvoor moet geen jota aan de begrotingsdoelstellingen veranderen. Maar daarvoor moet wel, op Europese schaal, een tweede as van groei gekoppeld worden aan die van besparingen. Als Europa er niet in slaagt beide assen te combineren dan zal alleen de eerste haalbaar zijn. Met een nefaste boemerang tot gevolg. Markeer uw agenda voor 6 mei en hou uw hart vast.

Marc De Vos
Docent aan de Universiteit Gent en directeur van de denktank Itinera. Schrijft in eigen naam. [Twitter@devosmarc](https://twitter.com/devosmarc)

G50 CAROLINE COPERS

De Tijd verzamelde 50 opiniemakers die zich zorgen maken. Elke dag laten we een van hen aan het woord.

‘Hoog tijd om discriminatie grondig aan te pakken’

Uit de meest recente cijfers van de VDAB blijkt dat in Vlaanderen de werkloosheid gestegen is bij jongeren en vooral bij mensen van allochtone afkomst. Bij die laatste groep heeft dat volgens de VDAB te maken met hun zwakke positie op de arbeidsmarkt, hun demografie en met de hoge migratie.

Tegelijkertijd worden we rond de oren geslagen met discriminatie in bepaalde uitzendkantoren of in bepaalde dienstenchequebedrijven. Discriminatie op de arbeidsmarkt wordt maar al te dikwijls onder de mat geveegd, alsof het van minder belang is en niet wijd verspreid. Nochtans is het deze reële discriminatie die tot gevolg heeft dat een vreemde naam of een vreemde afkomst al volstaat om geen kansen te hebben op de arbeidsmarkt, ongeacht of je ongeschoold dan wel hooggeschoold bent. Een maatschappij die om redenen van discriminatie en racisme elk perspectief aan mensen ontnemt, kweekt alleen maar een steeds groter wordende groep van gefrustreerde burgers. Zoals de cijfers van de VDAB al heel lang aantonen, heeft goede of slechte conjunctuur weinig of geen invloed op de kansen van allochtonen op duurzame en kwalitatieve tewerkstelling. Ze blijven slecht.

Hoog tijd dus om de ogen niet meer te sluiten en discriminatie grondig aan te pakken. En voor diegenen die altijd zeggen dat wat Vlaanderen zelf doet, het beter doet, deze boodschap: we hebben een Vlaamse sociale inspectie, onder de bevoegdheid van de minister van Werk, Philippe Muyters. Deze inspectie dient in ieder geval versterkt te worden: de problematiek van de illegale tewerkstelling, weer in de belangstelling na de tragische dood van twee Poolse chauffeurs, toont dat aan. Het beleid dient deze inspectie ook veel meer in te zetten om discriminatie aan te pakken. Maar daarvoor is het noodzakelijk dat het beleid in Vlaanderen de problematiek niet alleen ernstig neemt, maar bovendien ook als prioriteir behandelt. Tot op vandaag is daar beleidsmatig niet veel van te zien.

Zolang we als bedrijven en als werknemers diversiteit in onze werkomgeving niet aanvaarden als de normaalste zaak van de wereld, zullen discriminatie en racisme aan de basis liggen van een structurele uitsluiting van grote groepen mensen uit onze samenleving. De maatschappelijke onrust die daardoor kan ontstaan, zal ons in het ‘rijke en betere’ Vlaanderen niet bespaard blijven.

Caroline Copers
Algemeen secretaris Vlaams ABVV